

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciška ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: petlet v. v. osmrtnice, poslana na zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju znižanje. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Iz atmosfere krvi...

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 25. marca (7. aprila) 1913.

Med drinopoljskimi junaki.

Obljuba dolg dela, pravi pregovor, toda težko je poročevalcu, ki ima toliko in toliko krasnih, interesantnih in raznovrstnih stvari na razpolago, ki živi v ozračju senzacij, srce pretesujočih prizorov, ko vse diše oni težki zračni tlak krvi... krvi nasičene z masčevanjem... z osveto nad tirani... Težko je pisati o ekstazi sužnja, ki se je otreseel verig enega trinoga in že ga love nepoklicani birači v svoje mreže za novo suženjstvo... Strašna desnica osvete ne pozna bolečin... ne vzdihne in ne tarna... Žrtve, ki so padle... ki trpe... niso padle na nerodovita tla, trpeči ne prenašajo zastonj svojih bolečin.

In ravno o teh, ki so danes brez nog, brez rok, z zdrobljenimi udi, s prestreljenimi prsi in z ranjeno glavo v belgrajskih bolnišnicah naj Vam nekoliko poročam, kakor sem Vam že zadnjič obljubil.

O teh junakih, dalo bi se napisati cele knjige in še bi ne bile izčrpane vse one zanimive podrobnosti, po katerih hrepeni edino le ljubeče srce za svojega dragega, ki je okušal krvavi krst v bojni vihr.

V Belgradu je sedaj okrog 1500 ranjencev in bolnikov samo izpod Drinopolja. Vlak za vlakom je prihajal ta teden samih ranjencev... Ustanovljenih je pet novih bolnišnic, ker ni bilo mogoče porazdeliti vse v že obstoječe bolnišnice.

Predposlednjo nedeljo smo pričakovali vlak na postaji. Rečeno je bilo da pride okrog enajste ure, na postaji pa smo zvedeli, da pride šele ob eni po polnoči. V kolodvorski restavraciji se nas je zbralo precejšnje število. Tu so sedeli očete, bratje, sestre, matere, znanci in prijatelji onih, ki so se borili daleč od svoje domovine. Nestrpnost je vse pričakovalo prihoda vlaka. Med nami je sedel oče, ki je imel v boju dva sina in tri zete. Vedel je, da gotovo ne vidi več vseh pet živih in zdravih, toda bil je resigniran in ponosen na nje...

Med tem je že prispela stotnja vojakov z nosilnicami na kolodvor. Ker je zunaj pihala ostra in hladna zimska sapa, okupirali so vojniki čakalnice in čakali vlak iz Drinopolja. In res malo pred eno uro prižvižga vlak na postajo.

Vse je drlo na peron. Vojaki so se postavili v vrste, kratka povelja so sledila in posameznim vojakom so se odkazala razna opravila. A kako razočaranje!

Vlak je bil iz Skoplja.

Pripeljalo se je s posebnim vojaškim vlakom več sto rezervistov,

ki so odhajali na dopust. Bili so iz raznih polkov, nekateri so se pripeljali iz Bitolja, Veleša, Skoplja, Prizrena itd. Tu in tam je bil kdo bolan, drugače pa so bili vsi zdravi, toda na njih obrazih je bilo videti neizbrisne sledove nadčloveških naporov, ki so jih prestali na dolgih marših po balkanskem gorovju v kruti zimi in v vročih bojih. Končno jim je dana ura miru in počitka...

Počasi so se izgubljali skozi kolodvorska vrata v temno noč... Drinopoljskega vlaka še ni. Brzjav naznanja, da pride ob treh. Počakajmo še ti dve uri.

Ura je že tri, vlaka še ni; ba je pride ob štirih.

Končno se zasliši ropotanje koles in pripelje se — madžarski vlak. Zopet razočaranje.

No, kmalu na to, par minut pred peto uro, smo ga vendar dočakali.

»Vlak z ranjenci je tu«.

zakliče nekdo v restavraciji.

Vlak se še ni dobro vstavil in iz prvih voz so že začeli stopati naši fantje, kateri so bili lažje ranjeni, ki so takoj zasedli tramvajске vozove. Sodeč po tem, da je bilo devet tramvajskih vozov napolnjenih, je bilo lažje ranjenih okrog 200 borilcev, kakih 80 pa so nosili na nosilnicah v razne bolnišnice, ker ti poslednji so bili vsi tako ranjeni, da je bilo potreba pri prenašanju kar največje opreznosti. Več njih je imelo noge ali roke že v mavcu.

Do sedme ure se je vlak izpraznil in kolodvor je zavzel svoje prejšnje lice.

Popoldne v ponedeljek sem jih obiskal v bolnišnici.

V ruski bolnici.

Bilo nas je več obiskovalcev, večinoma poročevalcev.

Prvi na katerega sem naletel v bolnici je bil prostak Krčmarevič iz 13. polka, ranjen v levo nogo.

»Naš tretji bataljon«, pripovedoval je, »skupno s četrtim napadal je utrdbo Jut-Tepelar. Mi smo bili na levem, a bolgarski — dobroznani — 55. polk pa na desnem krilu. Naloga naša je bila, da zavzamemo utrdbo za vsako ceno. Bolgarski polk ni napredoval, pač pa je zaostal in le slabo odgovarjal na sovražnikov ogenj. Mi smo bili iznenadeni nad tem, vendar njihovo umikanje ni imelo na nas nobenega slabega vpliva. Nasprotno! Dasi je bil bolgarski polk cel, nas pa je bilo le dva bataljona, zagnali smo se s podvojeno silo naprej, ker smo tudi mislili, da bodo Bolgari vzeli naše nastopanje za vzgled in se jim povrne zopet pogum.

Komandant našega bataljona zapove naprej proti utrdbi, da potem pritisnemo Turka od zadaj. Moral bi tedaj obiti utrdbo. Upali smo, da pridemo ž njim v navskrižni ogenj in ga tako popolnoma uničimo od dveh strani. A kruto smo se varali.

Bolgari so se spustili v beg. Tedaj pa so obrnili Turki svojo fronto proti nam in mi smo krvaveli za bolgarsko umikanje.

Naš četrti bataljon je zadrževal sovražnika, dokler nismo mi (3. bataljon) prišli Turkom za hrbet. Na naš pritisk in po kratkem a hudem boju, odstopili so topničarji in zapustili topove, mi smo pa navalili v utrdbo. Naš četrti bataljon je sicer hrabro vzdrževal naskoke Turkov pod utrdbo, kljub temu je odšel del našega bataljona četrtemu na pomoč. Razvila se je strašna bitka na bajonet, tolkli smo se kot besni, kri je škropila suho zemljo in brizgala nam v obraz.

V tem ljutem spopadu prebode mi neki turški vojak stegno na levi nogi. Padel sem... kri, katere sem precej izgubil, zaprla mi je oči... dalje ne vem kaj se je zgodilo...

Svoje pripovedovanje je završil smejoč se: »Ježi me le, da nisem mogel priti v Drinopolje, ko sem bil vendar tako blizu in sem toliko časa čakal na ta trenotek.«

Dimitrije Dinkić tudi prostak iz 13. polka potrdil je pripovedovanje Krčmareviča in dodal: »Naš polk je »Hajduk Veljko« polk in mi smo potomci slavnega hajduka Veljka, ki je vdrl v turški tabor in prebodel sultana. Ako mi ne osvetlimo obličje Srbije, vidiš, onda ko čel! Da, mi smo potomci Hajduka Veljka.«

Neki drugi, narednik, istotako iz 13. polka, kateremu je šrapnel razmesaril desno stopalo, je rekel: »Dobro, da vsaj rok nisem zgubil, ker bi drugače moral trpeti lakoto, tako imam vsaj roke, da morem tudi nadalje plesti svoje vrvi.«

Je namreč vrvar po poklicu.

Skadersko vprašanje

tudi v Belgradu straši a brez uspeha. Zunanji minister Pašić je imel danes zopet obisk, češ, Srbija mora odpraviti svoje trupe izpred Skadra. Toda Pašić je izjavil, da se Srbija rada podvrže željam evropskih velesil, čim pače Skader, prej pa tega ni mogoče storiti radi že znanih razlogov.

Rusko postopanje v tem vprašanju se povsem trezno presoja. Korak Rusije je v interesu ugleda Srbije, Črne Gore in sploh balkanskega saveza. To pomenja, da so Srbi že odrasli...

...odrasli smo, ni nam več treba pasov.

za druge shranite poveje.

Ta ruski akt je dokument, da balkanski narodi nimajo z Rusijo nikake absolutne zveze razen krvnega sorodstva in iskrenih prijateljskih odnosov.

Avstrijske grožnje so se na Balkanu že preživele, ker Avstrija baje ve, kaj jo čaka, ako bi lih skušala resno udeležiti.

Ena blamaža več ali manj pa ne škodi. Superflua non nocent!

Času primeren odgovor.

Casnikar: Veličanstvo! Evropa je zelo v skrbeh za Vašo usodo! Nikita: A jaz — za usodo Evrope.

Padec Skadra

je bil že nekolikokrat alarmiran. Sploh je pa velika suša na poročilih izpred Skadra. Molčati je zlato in v teh kritičnih časih in posebno pod Skadrom je pa molčanje uprav dragoceno.

Z mrzlično naglico se je vršilo izkrcavanje srbskih čet v pristanišču Sv. Ivan Meduvanski in gotovo je, da pade Skader še danes ali vsaj v par dneh. Kralj Nikola je izjavil, da Skadra ne pusti niti za ceno evropskega mira. Na črnogorskih mejah se vrše manevri avstrijskega vojaštva... Kralj Nikola pa ve, da je strah v sredi votel, okrog ga pa nič ni! Il vent ça, qui il vent!

Proslava padca skaderske trdnjave v Belgradu.

bo zavzela kar največje dimenzije. Zvečer bo baje razsvetljava in manifestacije, potem pa bodo na »veliki pijaci« peklj vole in se točilo vino in pivo. Tudi godba bo svirala. Veselje bo nepopisno, ker pravica bo zmaga... Mala Crna Gora bo slavila triumf nad peklenskimi sovražniki Slovanstva... Drugje pa bo jok in škripanje z zobmi. Onemogla jeza...

Glede ohranitve balkanskega saveza

se je te dni tudi mnogo govorilo in še več pisalo. Splošna sodba je, da se balkanski savez, ki je prejel svoj krvavi krst v sedanjih vojni, brez dvomno vzdrži in to vkljub šovinistični kompaniji na Bolgarskem.

Balkanski savez je nastal iz potrebe, ki je brezpogojno zahtevala spremembo položaja na Balkanu. Ta potreba pa ostaja tudi nadalje, vključ in ravno vsled sprememb položaja v korist zaveznikov, samo pod drugo obliko. Nobeni balkanski državi ne kaže iskati si zavezniškov izven Balkana, ker to bi bilo v njeno škodo. Mal potok lahko vsak preskoči, ako se združi več teh potokov, v eno strugo nastane deroča reka. Na balkanskem zemljevidu rišejo dogodki s krepmi potezami bodočo, novo evropsko velesilo, sedmo po številu in velepomembno po vplivu, ker bo jeziček na vagi v evropskem koncertu. Kamor se nagne ta, tam bo premoč. Sanje spečega Slovanstva o balkanski konfederaciji se bodo uresničile. Ker stvoritelji balkanskega saveza so s tem napravili le temelj za bodočo veličanstveno zgradbo.

Ali umejete sedaj onemoglo jezo...?

Turški vjetniki so svobodni.

toda samo tisti, ki so rojeni v osvobojenem ozemlju. Ti lahko odidejo, kamor hočejo. Ostali vjetniki, razen nekaj višjih častnikov iz Carigrada, ki so se zavezali s častno besedo, pa odidejo šele po zaključku mira na svoja domovja.

Mir torej ni več daleč... Kdor misli, da je to ironija, je najbrže prav zadel.

Mars.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

Potoplen v poltemi svoje ječe na Kolesih, je premišljal Lojola o vsem, kar se mu je bilo pripetilo. Ne le, da je bil ukanjen in poražen na celi črti — tudi glavni namen njegovega popotovanja na Francosko je bil ponesrečen: namen, spraviti v kraljevo neposredno bližino človeka, ki bi mu poročal o vseh vladarjevih mislih, željah, besedah in dejanjih.

Počasi in bej pridobil Lojola velikega profosa in ga pripravil po malem tako daleč, da ni le sprejel tega opravila, marveč se je še sam potegnil zanj.

A veliki profos je bil zdaj izgubljen zanj.

Neumorni duh jezuitskega poglavarja je mislil že zdaj na bodočnost in si postavljati nove baterije. Sklenil je, da sleče haljo, kakor hitro mu vrnejo svobodo, ter si kupi konja in zdrži naravnost v Fontenbleu.

Nato bo njegova prva skrb, da spravi na Monkarjevo mesto eno izmed svojih kreatur; ni se bal, da ne bi mogel pregovoriti Franca I. Kadar doseže to, poruši makar ves Pariz, samo da dobi v svojo pest Manfreda in Lantnéja... Toda ta srečni dan še očitno

ni bil današnji, zakaj kočija je drdrala vse naprej.

»Enkrat mora vendar obstati!« je mislil Lojola sam pri sebi. »Če drugega ne, morajo premeniti konje; morda se mi takrat ponudi prilika.« Napočila je noč.

Toda voz je nadaljeval svojo pot.

Ves ta čas je zehal Fanfar tako vneto, da bi si bil kmalu izpehnil željosti. Na pol mrtev je bil od zastonosti in gladi, a ni si upal zaspati.

Nazadnje pa, ko se ni mogel več premagati, je potrkal na vrata. »Takoj!« je odgovoril Kokarderjev glas. »Potrpi, ni hudiča!«

Ura je bila dve, ko se je ustavila kočija. Lojola je napel vse svoje življenske sile v željnem pričakovanju.

»Odprli!« je zaklical Kokarder. Fanfar je ubogal z neverjetno naglico.

»Kakšno hudičevo naročilo nama je dal ta Manfred!« je vzkliknil. »Ali je treba takšnih komedij zaradi tegale smrdujivega vruga?... Kar zadavim ga, pa bo vse v najlepšem redu...«

»Ne boš! Izvršiti morava, kar nama je naročeno, in spraviti prečastitega na določeni kraj...«

»Ali jaz umiram gladi! Če pojde tako dalje, moram znoret!«

»Bodi brez skrbi: ura našinega obeda je prišla.«

Lojola je gledal željno skozi odprta vrata.

Menil je, da stoji kočija v kaki vasi ali majhnem mestecu; morda je bilo že konec tega prisiljenega potovanja...

V svoje veliko začudenje in še večje vznemirjenje pa je zapazil, da se je ustavil voz na odprtem polju, sredi temne, docela zapuščene ceste!

»Kam pa me vendar peljete?« je zarohnel.

»Poslušajte, prečastiti oče... nič več vas ne marava puščati v negotovosti... peljeva vas na Burgundsko, v Dižon...«

»V Dižon?« je vzkliknil menih.

»Pa zakaj v Dižon?«

»To mi je docela neznano, prečastiti oče.«

»Ali do tjakaj potrebujemo vendar najmanj štiri dni!«

»Skoraj da!«

»Kje pa prenočimo?«

»Človek bi dejal, da vam ni prenerodno v kočiji...«

»Naj bo — zame, ki sem vajen neprilik in trpljenja; ampak vidva, reveža!...«

»To naj vas nikar ne vznemirja, prečastiti oče.«

S temi vprašanji pa je hotel Lojola samo prikriti globoko radost, ki ga je bila navedla.

»Štiri dni potrebujemo v Dižon, v štirih dneh se lahko vrnem v Fontenbleu... no, nič še ni izgubljenega!« Med tem je bil pripravil Kokarder skromen obed.

Obesil je konjema vsakemu po eno vrečo, napolnjeno z ovsom; prej

pa je še izpregel normanca ter ju napojil v potoku, ki je žuborel kakih deset korakov od ceste; in ko je oskrbel konja, se je pobrigal Kokarder za ljudi.

Večerjali so v kočiji ob svitu svetilke.

Tudi Lojola se ni branil hrane in je jedel z izbornim tekotom; pokazal se je prav dobre volje ter zapletel s svojima stražnikoma razgovor, v katerem jima je začel praviati, v kakšnih bitkah se je boril, preden se je posvetil duhovnemu življenju.

Kokarder in Fanfar sta kar zijala, ko sta poslušala zgodbo o prekrasnih udarcih, ki jih je menih zdal in dobival bivše dni.

Zgodilo se je, da je vzkliknil Kokarder:

»Kri božja, oče, kako imeniten rokovanjč bi bili vi! Kolikšna škoda, da ste se izpridili!«

Lojola se je zasmejal in izpraznil kozarec izbornega vina, ki mu ga je bil natočil Kokarder.

Ni se zmenil za to, kar je bilo čudnega v Kokarderjevem poklonu, zakaj zdela se mu je odveč, pridgati rokovanjčema.

Ko jim je minila ura takšnega razgovora, sta bila Kokarder in Fanfar uverjena, da menih ni tako slah človek, kakor sta si bila mislila izprva.

In skoraj prirsčno sta želela vrla tovariša prečastitemu lahko noč, ko

sta zapustila kočijo in skrbno zaklenila vrata.

Nato sta se zavila vsak v svojo odejo ter zaspala spanje pravičnih. Ko se je zjutraj pokazalo sonce, so nadaljevali pot kakor prejšnji dan; ti dnevi so minili Lojola dokaj naglo.

In minilo jih je pet.

Peti dan zvečer, ko so sedli vsi trije — zdaj na videz najboljši prijatelji, ki si jih more človek misliti — k večerji, je prajal Lojola:

»Zdaj pa res ne moremo biti več daleč od Dižona; nemara bi dospeli tja še nocoj, ako se peljemo dalje?«

Kokarder se je zagrohotal.

»Dižon! Tam smo bili že danes opoldne!« je zaklical.

Lojola je prebledel, in malo je manjkalo, da ni opustil vloge veslega tovariša, ki jo je bil začel igrati.

A že je nadaljeval Kokarder: »Baš to sem vam hotel povedati... Naročeno nama je, da naj vas peljeva — ne v Dižon, marveč v Lion...«

Menih je skoro zakričal od gneva.

Toda premagal se je in odgovoril z brezbrižnim glasom:

»Dižon ali Lion... to mi je vse eno.«

»Bravo!« je rekel Fanfar veselo. »Pravo veselje je, spremljati tako vrla tovariša.«

V Lionu je zvedel menih, da ga peljeta rokovanjčema v Avinjon...

Treznost zmaga.

20 milijonov še; upanje, da bodo imeli učinek.
— Albanija, komaj spočeta, že dela Evropi skrbi.

Ko so iz Londona preko Pariza došle vesti, da se posvetuje o tem, če ne bi morebiti kazalo dati Črni Gori — oz. kralju! — kompenzacijo za odstoj Skadra in so bile že tudi kompenzacije naznačene: zemlja med Bojano, Drinom in morjem — takrat se iz Dunaja zaničljivo izjavili, da ne pride nobenemu na misel, da bi ponujal za Skader kompenzacije. Na Dunaju so mislili, da ni nobene zapreke več in da bodo kar z dvema armadnima zboroma zmleli Črno Goro; Evropa — so mislili — ki je ugodila predlogu za demonstracijo, ne bo ničesar imela proti nasilnim vojnim akcijam, če se Črna Gora ne uda. In videti je bilo, da se Črna Gora ne uda — zato so si tam gori že meli roke. Pa je prišlo nekoliko drugače. Anglija in Francija sta se udeležili sicer demonstracije, odločno sta se pa izrekli proti nasilnim sredstvom, ne da bi se preje vse pozikislo, odvrgli Črno Goro od svojeljavnosti. In res:

Pariz, 10. aprila. »Goulois« trdi, da sta dobili Rusija in Italija od ostalih velesil naravnost pooblastilo, da se pogajata s kraljem Nikolo in mu ponudita važno finančno in teritorialno odškodnino, ako se vda. Od rezultatov tega pogajanja pričakujejo rešitev črnogorskega vprašanja bolj kakor od blokade. »Echo de Paris« pravi, da je Črna Gora že izrekla, da je pripravljena sprejeti kompromis na podlagi odškodnine.

Na Dunaju že nič več ne govorijo tako zaničljivo o kompenzacijah, kot one dni — danes samo taje. Toda tailev naj bi le zakrila tako en mal polom avstrijske oblasti. Pa ne bo nič pomagalo: v poučenih krogih trdijo, da so se velesile že zjediniše glede onih kompenzаций, katerim, kakor je videti Črna Gora ne bo nasprotovala, posebno ne, ker je finančno čisto izčrpana. V koliko je s predlogi o kompenzacijah v zvezi ostavljenje bombardiranja Skadra še ni jasno. Sluti se pa med obema dejstvomazveza.

Belgrad, 10. aprila. Izpred Skadra ni novih zanesljivih vesti. Poslednji generalni naskok se že vedno ni pričel. Do konca tega tedna se reši situacija, ki je skrajno mučna. Oblegovanje počiva iz političnih razlogov.

Avstrija grozi na vse plati!

Budimpešta, 10. aprila. Pester Lloyd piše, da je srbska vlada sklenila ustaviti operacije pred Skadrom, ker ji je ruska vlada sporočila, da namerava, Avstrija vkorakati v Sandžak, ako se ne uda.

ALBANIJA IN VELESILE.

Navdušenje in slavospevi o Albanski kulturi in o zmožnosti albanskega naroda za državno življenje je nekoliko ponehale. Na eni strani se že boje strokovnjaki, ki jih bo zahtevalo po sili državno življenje Albanije na drugi strani se pa resno dvomi, če bo Albanija sploh zmožna državnega življenja. V početku se je mislilo, da se možnost razvoja državnega življenja zagotovi, če se da Albanijski obširni teritoriji. To je bila zahteva Avstrije in utemeljitev njenega predloga. Velesile so se potem tudi ravnale in priznale za Albanijsko ozemlje. Sedaj pa, ko so se že začeli v Albaniji, komaj spočeti, hudi spori, ki jih dokumentirajo razni albanski kongresi se je pa pojavila bojazen, kaj bo, če

se pričnejo v novi Albaniji razmere, kakor v južni Ameriki. Kdo bo šel potem tja doli delat mir? — Takšno je razpoloženje radi Albanije v Londonu. — Avstrijski patriotje pa tožijo, da bodo z Albanijo veliki stroški!

ALBANIJA IN ZAVEZNIKI

Grške zahteve glede Albanije.

Pariz, 10. aprila. Grška vlada se jako trudi, da bi pridobila tripelentento za svoj načrt glede rešitve vprašanja Egejskih otokov in omejitve južne Albanije. Kako stališče zavzema tripelententa napram grškim zahtevam, ni znano. Pripomniti pa je, da so vse vesti, da bi Francija že privolila v razširjenje grškega teritorija do zaliva Gramala neresnične.

Italija proti Grški.

Turin, 10. aprila. »Stampa« nastopa odločno proti zahtevam Grške, da mora priti preliv med otokom Krfom in Epirom v grške roke, češ, da bi bila s tem ogrožena Italija. Če Italija privoli, da zasede Grška albansko obal nasproti Krfu, si izkoplje s tem sama grob.

Srbi zahtevajo 130 milijonov od Albanije.

Belgrad, 10. aprila. V tukajšnjih političnih krogih pravijo, da je Balkanska zveza sklenila, da Srbija tako dolgo ne zapusti Albanije, dokler ji albanska država ne povrne 130 milijonov okupacijskih stroškov. (To bo pa dolgo trajalo!)

MIROVNA POGAJANJA.

London, 10. aprila. Reuterjev urad poroča: Odgovor velesil na sporočilo balkanskih držav ima sledeče temeljne točke:

1. Velesile sprejmejo bolgarski predlog glede meje Enos-Midija v tem zmislu, da teče meja od Midije v ravni črti do Muratlija ob železnici Lile Burgas-Corlu in od tam najprej izbočeno, potem pa zopet v ravni črti do Enosa.

2. Velesile si sicer pridržujejo odločitev glede Egejskih otokov, vendar dajo zagotovilo, da bo pripadla večina otokov Grški.

3. Finančna komisija v Parizu bo imela preizkusiti vsa finančna vprašanja, ki rezultirajo iz vojne, tedaj tudi vprašanje vojne odškodnine.

4. Velesile so severne in severovzhodne meje Albanije že definitivno določile in razpravljajo sedaj o južnih mejah.

5. Velesile priporočajo balkanskim državam, da opuste sovražnost.

Petrograd, 10. aprila. Neki balkanski poslanik je dobil obvestilo, da bo preliminarni mir s Turčijo že dni podpisani, najbrže pri Cataldži. Potem se snidejo balkanski vladarji in ministri v Solunu, da se podpiše balkanska zveza in razdeli plen. Tukaj upajo, da pospeši mir tudi rešitev skaderskega vprašanja.

Vprašanje vojne odškodnine.

Pariz, 10. aprila. Bolgarski finančni minister Teodorov, ki se mu di tu, se je izrazil napram časnika, da zahtevajo balkanske države svoto ene milijarde frankov kot vojno odškodnino. Odškodnina se porabi za pokritje dosmrtnih rent rodbin poginotih vojakov in invalidov.

Velik del se uporabi za obnovitev čet, nabavo orožja, konj, municije in ostalega vojnega materiala, ki je bil v vojni obrabljen in deloma uničen. En del se uporabi za pokritje stroškov, ki so nastali radi preživljanja turških vjetnikov.

Balkanski zavezniki so pripravljani, da od one vsote odštejejo del turškega državnega dolga, ki pripada na evropske turške provincije, na vsak način pa ne v oni višini, kakor to zahteva Turčija.

Skader in vojna odškodnina.

Pariz, 10. aprila. Le Temps poroča iz Petrograda: Vprašanje vojne odškodnine, ki jo zahtevajo balkanske države, je možno rešiti. V vladnih krogih se govori, da se da to vprašanje spraviti v zvezo z demonstracijo (blokada) evropskega brodogoja proti Črni Gori. Balkanska zveza bi mogla vplivati na črnogorskega kralja, da ugodí željam velesil, in one bi potem podpre zahtevo Zaveznikov po vojni odškodnini.

Slovenska zemlja.

Iz Maribora.

Mob. — Naše in tudi nemško časopisje se je že neke krati bavilo z anarhijo, ki vlada po Mariboru. Da človek po noči ni varen ne življenja, ne imetja in častikraje, je širom znano. Slučaj pa, ki se je zgodil pred dnevi na najživahnejši mestni ulici, je vendar še do takrat bil osamljen. V neki tobakarni v Gosposki ulici so bili naši dnevnikarji razobeseni. Posestnica te tobakarne pa ima tudi prodajalno Čehinjo. Radi tega je bilo to, jedva 16 let staro dekle pretečeno soboto od dveh nemških fakinov napadeno in — direktno insultrirano. Dekle je klicalo na pomoč, a fakina je nista izpustila, marveč jo podila do — policijske stražnice, odkoder jo je moral spremiti na dom mestni redar. V isto trafiko sta prišli dve nemški irkli kupovat razno blago. Ko ste zapazili slov. karte in razglednice, ste vrgli blago nazaj, a se vrnili ob 9. zvečer, zahtevajoč poštno znamke, pri tem pa pokazali karte — nemške — ki ste jih bili kupili v drugi tobakarni, češ: »Nismo primorani kupovati pri Vas, če ne opustite slovenske karte.« Posestnica tobakarne je storila edino pravo: nagnala je goski, češ, koder so kupile karte, naj kupijo še poštno znamke. — To sta dva slučaja, ki pač v bengalični luči kažejo, kaj je nemškost, renegatski sodrgi v vilajetu Maribor dovoljeno nad — slovensko rajo. In oblasti...?

Štajersko.

Polom v Laškem trgu dela spod. štajerskim renegatom sive glave. K vsej mizeriji pride še baje okolnost, da so razne strani, ki bi naj denarno pomagale, zelo neprijazne. Govore celo, da je med temi tudi — »Südmarka«, ktere vodstvo je odklonilo podporo. Eden članov je baje izrekel, da naj si spod. štajerski nemčurji pomagajo kot vedo in znajo. Če bi bili preje v laški kasi bili manj razsipni z denarjem, bi tudi danes še nekaj drobiža bilo v blaginji. Drugi člani »Südmarkinega« vodstva so ravno tako hladni. Vsaj kakšne konkretne izjave v prilog kasi si ne upa nobeden izreči, ker so naši renegati taki, da takoj zagrabijo celo roko, če se jim le pokaže prst. Je križ s takimi ljudmi, ampak »Südmarka« jih je sama k temu vzgajala.

Vlada naj plača?! Nekateri listi pravijo, da naj vlada plača za falitno laškotrkžo nemškutarsko blagajno kar celih 200.000 K! Ta bi pa res bila lepa, da bi se že pepe davkoplačevalcev izrabljalo za pokritja nemškutarskih falitnih denarnih zavodov. Če so nemškutari tako verovredni ljudje, da merodajnim faktorjem ni niti treba nadzorovati njih goljufivo počenje, pa naj bodo še tako verovredni, da morajo tudi sami plačati stvari, katere so sami zakrivali. Mi ne dobimo nikdar nič, če kaj zahtevamo, pa če je še tako malo. Nemškutarske tatove pa naj bi podpirali. Ne boš!

Iz Laškega trga. Ljudje govorijo, da je res, da so najprej hoteli Volksratovci, da naj »Südmarka« pomaga. Ta pa tega noče storiti in pravi, da bo to že storila vlada! No, pa bi to res bilo lepo! Nemškutari sleparijo celih 35 let nemoteno, mi davkoplačevalci pa bi naj zato plačali! Kaj pravi kazenski zakon? Da je tudi tisti sokriv hudodelstva, ki z nepravim ravnanjem in brezbrzičnostjo daje zločinu — potuho. Kaj pa so storili naši nemčurji? Tudi oni so dajali — potuho. Najršo potuho, ker so pustili, da je Drole delal kar je hotel. Vse je opravil na lastno pest. Če se kakšnemu slovenskemu denarnemu zavodu zgodi nesreča, ga imajo takoj na vse načine v škripih. Državni pravdniki puste pozapreti vse, krivice in nedolžne. Seveda, če se kaj tacega zgodi pri nemškutarskem denarnem zavodu — naj bo že potem tukaj ali pa tam — je pa tudi naša avstrijska justica kratkovidna in luči na vse pretege — mižati. Pravijo, če vlada ne bo pomagala, potem smo to krivi Slovenci. Nič za to! Onim, ki so Slovenci in soprizadeči pri tem polomu, se zgodi čisto prav. »Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi petli.« Slovenci imamo dovolj močnih denarnih zavodov. Čemu podpirati nemške, koder se nam denar naravnost kraje! Vsa naj občuti, da ima vsak greh svojo kazen. Pa skrivaj: Kaj se bo zgodilo z nevestnimi člani odbora? Slovenci morajo takoj v ječe. Renegate pa —? Ali vlada res tudi pri avstrijskih sodiščih — dvojna mera?

Požar v Gratevnu pri Gradcu, ki je uničil tovarno papirja »Leykam-Josefthal«, je napravil 750.000 K škodo. Zgorela je tudi vsa velikanska zaloga papirja.

Nevaren pobalin je 18letni viničarski fant v bližini Sv. Petra pri Mariboru, ki ne pozna boljše zabave, kot zažigati suho travo in suho listje po gozdih. Sredi pretečenega meseca je zažgal v gozdu posestnika Plucherja kar na 5 krajih. K sreči so ogenj opazili pravočasno sosedje in ga udušili. Fanta, a tudi starše, ki ga niso znali boljše vzgojiti, bi bilo dobro izročiti sodišču, da tamkaj premišlujejo, kako se mora otroke vzgajati.

V Dramljah so pred vel. noč. prazniki pijani fantje pobili nekega Jožefa Pečnika tako hudo, da je v sled zadobljenih ran prejel nekaj dnevi umrl. Pretep je nastal, ker so se ga fantje-napadalci tako napili — žganja — da so bili potem kot divji in brez povoda začeli s Pečnikom prepir.

Goriško.

Kako se vzgaja na moškem učiteljsku v Gorici. Zelo omejen je pouk, ki se nudi v prosvetljenem XX. stoletju gojencem c. kr. moškega učiteljskega s slovenskim učnim jezikom. Tako natančno delijo gospodje profesorji kruh izobrazbe, da ostane od 20. predmetov v 40. urah dijakom le prazna pena in tožba po potratnem času. Tolažimo se s tem, da je pač v celi mili Avstriji tako lepo

poskrbljeno za narodno kulturo. Kako pa bi izhajali, če bi bilo drugače? Pogledimo: Quod erat demonstrandum? — V najpotrebnejši predmetih je dosledno najpomankljivejši pouk. Pred kratkim smo imeli rač. odsotnosti neke učne moči borne 3 urice slovenščine, a 10 ur matematike. Povemo še, da gospodje profesorji »opetovano« črtajo prostejšje šolske izdelke, pa to nič ne pomaga. In če še pristavimo, da se pridno vadimo v streljanju, se nismo čudili, ko smo izvedeli o študentih, ki so oropali podnevi tobakarno. Bili so sicer izpriženi — Orlič!, a goriška javnost je z zaničevanjem kazala na ves zavod. Zelo priljubljeno sredstvo za učiteljske pedagogice je fizična moč. Učiteljski pedagogi in psihologi so imeli za abnormalnega človeka, katerega niti v 6. mesecih niso spoznali, le — fizično moč. Lahko bi našli še več kapric naših psiholoških korifej, pa radi sedanjih konfuznosti raje molčimo, sicer sapienti sat! Neodpustljivo pa je, kar počenja neki gospod, ki ni še pogledal čez plot šolske knjige. Drugače bi ne govoril tako duhovito! Omejnjeni filister je po milosti slučaj prišel na zavod. Ako mu študentje kaj popravijo, se tako lepo odreže: »Kaj mislite? Jaz sem v ravnostem plačilnem razredu kakor profesor, govorite takrat, ko boste imeli kakor jaz maturitetno izpričevalo.« To podajemo brez komentarja in pristavljamo le: Dokler bodo vzgajali naš učiteljski naraščaj ljudje, ki hočejo šolo uniformirati in plitvežiti, ki dokumentirajo svojo znanost s maturitetnim izpričevalom in se bojujejo proti dolgem lasem in črnim kravatom, dotle nimamo pričakovati sijajnejše bodočnosti.

Slovensko gledališče v Gorici. V slovenskem gledališču v Gorici gostujejo člani slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom g. režiserja Verovška. Doslej so nam dali: V nedeljo Walther-Steinovo burko »Uboga para«, v torek Sudermannovo dramo »Tiha sreča«, v četrtek se predstavlja Kadelburgovo veseligojo »Gospod senator«, ki je dosegla že v Ljubljani velik uspeh. Zato vabimo goriško občinstvo, da mnogoštevilno obišče uprizoritev v Trgovskem domu, ki se začne ob pol 9. zvečer. Za nadalje se nam obeta: Molnarjev »Vrag« francoska veseligoja »Mala čokoladnica«, Sem Benelli, »Ljubezen treh kraljev«, Gerhardt Hauptmann »Voznik Henšel«.

Areacija profesorja Finžgarja. Kakor že piše »Dan« v torčvili številki, so v soboto predpolne na učiteljsku aretirali bivšega goriškega okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana viteza Finžgarja. To spravljajo v zvezo z ubeglim uradnikom Rozino, ki je zakrivil velike defraudacije pri okrajnem šolskem svetu v Gorici. Profesorja Finžgarja se sedaj zasljuje v preiskovalnem zaporu in pričakuje so velikih odkritij. Klerikalnim štreberjem, kakor Italijanom bo to prav; prišlo pri bližnjih deželnozbornskih volitvah: Eni bodo obsodili vso liberalno stranko, drugi vse narod. Zato kličemo v teh resnih časih: Caveant consules!

Tomajski fantje in strici prirede velik javen ples v nedeljo dne 13. t. m. na dvorišču g. A. Cefuta-Ulmana. Igra prva tržaška slovenska godba. Čisti dobicek je namenjen Ciril-Metodovi družbi, deloma domačim fantom-vojakom ob črnogorski meji. Pridite vsi, ki čutite narodno in imate usmiljenje do svojega bližnjega-trpca. Na zdar!

Cankarjev jubilej.

(Milan in Milena. Ljubezenska pravljica. Spisal Ivan Cankar. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Cena broš. 2.50 K, vez. 3.60.)

Ivan Cankar obhaja svoj jubilej. Obhaja ga sam s svojo petindvajseto knjigo. All se bo tudi slovenska javnost pridružila temu jubileju, o tem nam bode vedel povedati založnik L. Schwentner, ki je izdal petindvajseto Cankarjevo knjigo. (Pri tem se računajo samo one knjige, ki so izšle samostojno kot Cankarjeva dela — nišo všteti torej zborniki, kjer so spisi tudi drugih pisateljev.) Zadnji jubilej je praznoval Ivan Cankar, ko je izdal deseto knjigo pri Schwentnerju. Od takrat je minilo nekaj let in danes smo pri petindvajseti knjigi. Pri zadnjem jubileju si je Cankar sam napisal svoj »slavospev« — pri sedanjem jubileju mu ga bodo morebiti drugi.

Petindvajset knjig — lepa vrsta in koliko je v njih krasnega. Koliko boja s svetom! Kako strma je bila pot »Erotrike« čez »Klance« po dolni šentflorjanski navzgor h »Križu na Gori« in naprej — vedno naprej za večnim hrepenenjem, kamor je vabila »Lepa Vida«!

Pri petindvajseti postaji tega dolgega pota smo zaslišali »Ljubezensko pravljico« o Milanu in Mileni.

Naslovne risbe Cankarjevih del je povečini izvršil slikar H. Smrekar, ki je za Cankarja najprimernejši ilustrator. Tudi to »Ljubezensko pravljico« krase tri Smrekarjeve risbe, ki nam na prvi pogled povedo, kako bo ta ljubezenska zgodba. Naslovna slika nam kaže »hrepenenje«, ki se dviguje iz blata življenja in hoče k solncu, kjer sega smrti v roke... Druga slika nam kaže krvaveče srce, ki trpi pod moro življenja, končna vinjeta pa kaže zmago čiste ljubezni.

O tem čitamo v »Ljubezenski pravljici«. Cankar začne pravljico zelo priprosto. »V samotni, med gorami in gozdovi, je živel otrok, Milan po imenu. Mladost njegova in njegov dom — oboje je bilo kakor čudežne, daljne sanje.« I. t. d. Kaj pa Milena? »Med mnogoštevilnimi četami in sestrami v svetlem domu, v šumi in smeju je živela Milena, ko so tiho in plaho izpogledale njene oči. Bilo ji je, kakor da je čisto sama med vsemi ljudmi, da ne pozna nikogar in ne razume nikogar.« I. t. d. Tako sta rastle Milan in Milena vsak zase. In tako sta šla vsak zase skozi življenje: Milan skozi Dunaj — Milena skozi domovino — povsod blato, praznota, življenje brez ljubezni. V X. poglavju pa se zjasni in Cankar tako zaključuje svojo pravljico:

»Jeseni koncem septembra in

začetkom oktobra, so na Bledu najlepše noči. Takrat zvezde ožive, mila, čista in topla je njih luč, kakor luč nedolžnih otroških oči. Razgledujejo se v jezero, ter se smehljajo svoji lepoti.

Ob taki noči je prišel Milan do blejskega jezera; na tej strani pod gradom, blizu parka. Čudežen mir je bil v njegovem srcu, prozornejši od samega jezera, svetlejši od samih zvezd. Razprostrl je obedve roki, kakor za pozdrav in za objem ter je stopil doli z veselimi lahkotnimi korakom.

Ob taki noči je prišla Milena do blejskega jezera; tiha čisto bela, luč brez sence. Prišla je do tistega bičevja onkraj otoka, razprostrla je obe dve roki kakor za pozdrav in za objem ter je stopila doli.

Jezero se ni zgenilo, komaj da so si na skrivaj pomežiknile zvezde v njem.

Ko sta se srečala na dnu, sta se poljubila ter se nasmehnili drug drugemu tako ljubezni polno, kakor da sta si bila brat in sestra že v samem večnem Bogu.

»Daj mi roko, dragi!«

»Duša, daj mi roko!«

V jasni jesenski noči vesla človek, tuje vsem in sebi, po blejskem jezeru. Od življenja ranjen, miru željan se ozre trepetaje v globočino. Tam na dnu ležita dva; telo se tesno oklepa telesa, lice le k licu nagnie-

no. In šepčeta si besede, ki bi jih nebeške zvezde same komaj razumele. Sveti se dvoje belih obrazov, od večne luči obžarjenih; jaz sem videl obadva, slišal sem tudi vse sladke, skrivnostne besede in sem jih razumel.

To je konec pravljice. Ali ni to lepa pravljica. Ze samo iz teh besed ste lahko spoznali, da je lepa.

Cela pravljica obsega 150 strani. Na teh straneh najdemo krasna mesta: N. pr.

»Zgodi se mnogokrat, da se ustavi človeku ura življenja, da se v tišini in brezčasu mirno razgleda po svoji duši in po svetu. Popotnik roma truden v strmi breg, vidi samo grapavo stezo pod seboj in pustno grmičevje ob nji; ko stopi na hrib, vidi šele, kod je hodil in kam drži pot dalje; mogočno se razpne pokrajina pod sijajnim solnčnim nebom, vse je jasno, brez senc in brez ugank; in srce potolaženo in očiščeno, se nasmehne samemu sebi: »Kaj je bilo treba strahu in trpljenja? Tisočero je poti do odrešenja in spoznanja, do solnca; če bi oči oslepele, že uoga sama ne more izgrešiti!« Vse pege je izbrisala z duše usmiljena roka božja, preteklosti z vsemi njenimi grehi in zmotami ni več, pogreznila so se bila v močvirje, noč se je zgrnila nad njo.« Milena misli (ko vidi pohotni ples):

»In med njimi sem jaz sama, njih rodna sestra po telesu in duši, njih ogledalo v mislih in dejanjih, njim enaka v tistem grdem poželenju, ki gloje na duši, pod šminko in ki bi ga srce rado sebi samemu utajilo, pa ga ne more! O, in vsemu temu jezeru gnusobe se pravi: človek, ljubezen, življenje!«

»In vse skupaj je farsa!« je rekel Milan. »Vse človeško življenje in vse življenje človeštva, od paradiza Adamovega do doline Jozafat! Napoti se iskat resnice — našel boš laž in prevaro; namesto čistosti, gnulobu, namesto čednosti greh, namesto ljubezni brezsrčni pohot. Sel sem poslušat visoko tragedijo, da bi se mi razodele poslednje skrivnosti moje duše, pa so mi zaigrali tako neumno burko, da še smeha ni bila vredna. Kaj je treba storiti? Ali ni najboljše ležati v najbližjem toplem kotu ter mirno počakati, da bo clown tepen, da bo farsa pri kraju in da pade zagrinjalo...«

Take pravljice piše in tako modruje Ivan Cankar na Rožniku.

»Milan in Milena« je lepa knjiga, ki primerno zaključuje vrsto 25. knjig. Nov cvet v vrsti bele krizanteme. Toda taki cvetovi se ne dajo popisati, treba jih je utrgati in uživati. Zato trgajte in uživajte. To vam bodi ljubezenska pravljica za pomlad.

Dnevni pregled.

Dober odgovor so dobili klerikalci in pravaši za svoje jugoslovanstvo v »R. N. Listu«. Pod naslovom »Mladina veruje« prinaša R. N. List lep in temeljit članek, v katerem se kaže, kako so pravaši bolj in bolj stopili v službo Stadlerja in Mahničarja. Oni pravaši, ki očito mladin, da ne veruje več v narodni ideal in v domovino, so se spajdali z ljudmi, ki jim je narodnost greh in hočejo Hrvate zlorabiti proti Srbom, kakor so to lepo pokazali v svojih listih. Kdo bolj ljubi domovino in narodo: ali ta, ki iz samega hrvatskega navdušenja odklanja Srbe — ali ta, ki v ideji jugoslovanstva prinaša obupani domovini novih sil? Tako vprašuje člankar. Pravaši si niso upali niti pod Cuvajem zborovati, in tam sprejeti proti njemu resolucijo. To so bojovníki! Kar velja za pravaše, velja za klerikalce, ki od samega katoličanstva niso več kristjani (to se vidi n. pr. pri Stadlerju, ki je za Turke Mohamedance — proti pravoslavni Srbom!). Tudi slovenskim klerikalcem velja tam par ostrih besedi. Članek je pravi jugoslovanski »Credo«.

Vojaška poezija. Danzerjeva »Arme-Zeitung« z dne 27. marca t. l. je prinesla iz avstrijskih oficirskih krogov pesem »Reiterlied«. Zadnja kitica se glasi:

Drüben im Abendrot
Fliegen zwei Krähen —
wann kommt der Schnitter Tod,
um uns zu mähen?
Es ist nicht schad!
Sei' ich nur unsere Fahnen wehen
auf Belgeradt!

Kako bo »pokošeni« jezdec videl avstrijske zastave vihrati nad Belgradom, tega si sicer ne moremo predstavljati. Vojaški Pegaz je vsekako zelo podjetna žival in ta pesem je za nemško čutečo oficirstvo značilna.

— **Osebnost.** Naučni minister je podelil nudičelcu v Spodnjem Logatcu, Jožetu Turku, naslov ravnatelja.

— **Iz šolske službe.** Na Raki se je podelil dopust učiteljici Mariji Kotnik, nadomeščala jo bo suplentka Kornelija Čermelj.

Ponočni napad. Iz Jarš se nam poroča: V nedeljo so napadli na Ježici ob 10. zvečer neki fantje kovskega pomočnika, ki se je vračal domov iz Ljubljane. Bili so štirje fantje. Ko jih je pomočnik pozdravil, mu niso ničesar odgovorili — ko je bil 50 korakov naprej, so ga napadli s kamenjem. K sreči je na Črnučah srečal orožnika, ki mu je stvar naznanil, pogumni napadalcu pa so izginili. Dobro bi bilo take rogoviteze opozoriti, naj s svojim vedenjem ne jemljejo dobrega imena domačemu svojemu kraju.

Napaden in težko poškodovan. Ko je šel preteklo nedeljo tridesetletni mizarski pomočnik Jožef Planinšek zvečer v spremstvu nekega dekleta skozi Vače, ga je neki neznan mož brez vzroka napadel in ga z nožem na glavi težko poškodoval.

Aretacija. Predvčerajšnjem je orožništvo v Brodu pri Medvodah aretiralo nekega 16letnega fanta in ga izročilo okrajnemu sodišču v Ljubljani, ker je na sumu, da je v družbi nekega tatinskega tovariša pred nekaj dnevi vlomil pri poslastniku Andreju Letnarju v Šent Vidu nad Ljubljano.

V kamolomu ponesrečil. 15letnega posestnikovega sina Jožeta Kavalarija je te dni v kamolomu pri Ratečah pri razstreljevanju kamena zadel na glavo precej velik kamen in ga težko poškodoval.

Nesreča. Dne 14. t. m. je hotel sedemletni kalčarjev sin Jakob Mikuš iz okolice Presejra na poti iz šole domov skočiti zadaj na neki voz. Pri tem je prišel med zadnja vozna kolesa, ki sta mu desno nogo težko poškodovala.

Zopet nesreča pri streljanju iz topča. Rudar Jožef Bundaršek iz Suhe gore se je te dni ponesrečil pri streljanju iz topča. Pri nabijanju topča mu je del naboja zletel v obraz. Bundaršek je zadobil pri tem težke poškodbe na obrazu in na desnem očesu.

Velika vojaška afera v Sarajevu. V Sarajevu je bilo svoj čas prišlo do velikega škandala med podčastniki dunajskega 4. pehotnega polka in vojaško stražo, ki je intervenirala, ker so ti podčastniki v neki gostilni počeli hude izgrede. Pri tem je bil rezervni korporal Fuhrmann z bajoneto od straže preboden in je umrl, rezervni narednik Barzer pa je z bajoneto ranjen. Zdaj je garnizijsko sodišče pet podčastnikov degradiralo in jih obsodilo v ječo do 20 mesecev. Barzer, ki je bil na 20 mesecev obsojen, je na med tem vsled zaboljela z bajoneto že umrl.

Preiskava proti Pavlu Kunschaku. Preiskava proti morilcu poslancu Schuhmeierja, Pavlu Kunschaku,

je končana. Psihijatri so konstatirali, da je odgovoren za svoja dejanja. Proces se bo vršil najbrže sredi meseca maja pred dunajsko poroto.

Grozeča generalna stavka na Reki. Zaupniki delavstva so imeli snoči na Reki zborovanje, na katerem so v interesu izprtih delavcev ladjedelnice »Danubius« sklenili poslati ravnatelju ultimatum, na katerega zahtevajo takoj odgovor, sicer proklamirajo splošno simpatijsko stavko.

Generalna stavka v Belgiji. Kakor se poroča iz Bruselja, se bo najbrže udeležilo prihodnji ponedeljek čez 35.000 delavcev generalne stavke, katere se bo v teh dneh začela v celi Belgiji. V provinciji Liutich se ceni udeležbo delavcev na stavki na 150.000 glav, dočim bode stavka v provinciji Hennegau splošna. Posamezne tovarne bodo sicer imele svoj promet odprt, čeprav omejen, ker se je 80.000 članov katoliških obrtnih družb izreklo proti stavki. Bruseljska garnizija in flandrijski polki, ki bi morali iti na vaje, so ostali doma. Nemir neprestano raste. Šole bodo zaprte, ker so namenjene za bivališče orožništva in občanske garde. Guverner provincije je od vseh županstev zahteval, natančne načrte o vodnih, o plinovitih in o drugih občinskih napravah, ki bodo zastražene. Mestni delavci v Bruslju so izdali priziv proti temu, da jim hoče župan prepovedati soudeležbo pri splošni stavki. Uslužbenici cestne železnice so se včeraj tudi izrekli za stavko. Na tisoče otrok stavkajočih je včeraj odpotovalo na severno Francosko, v zapadno Nemčijo, na Holandsko in Angleško. V nekaterih tekstilnih tovarnah so delavci že prenehali z delom. V antwerpenski luki ni življenje več tako živo in od ponedeljka dalje ne bo odpulila nobena ladja več. Pri bakljadi vojaštva, na čast kralju, je prišlo do velikih demonstracij za enako in splošno volilno pravico. Kralj ne bo posredoval za preprečitev stavke.

Velika avtomobilska nesreča jgrskega domobranskega nadpoveljnika. Avtomobil ogrskega domobranskega nadpoveljnika Klobučarja je povozil dne 9. t. m. opoldne v Budimpešti gospo nekega uradnika in nekega mladega moža, ki jo je spremljal. Na mestu nesreče se je takoj zbrala velika množica ljudi, ki so grozeče dvigali pesti proti nevidnemu šoferju. Slednjič je prišla na mesto nesreče policija, ki je razburjeno množico razgnala. Gospod in gospa sta bila težko ranjena in so morali oboje odpeljati z rešilnim vozom v bolnišnico. Nesreča se je pripetila vsled naglega dira avtomobila.

Meseca oktobra pret. leta izvršen umor odkrit. Dne 9. aprila t. l. se je posrečilo v Berlinu odkriti umor, ki se je izvršil še meseca oktobra preteklega leta. Doslej ni mogla policija na noben način zaslediti zločinca. Umorjen je bil 11leten gimnazijski učenec Thimmax. Neki detektiv se je peljal pred kratkim za deklo, ki je služila v hiši, kjer se je izvršil zločin, v njeno domovino. Tam se je z njo zaročil in je izkušal iz nje izvabiti skrivnost umora. To se mu je tudi posrečilo. Dekle je priznalo, da je njen bivši zaročenec Schulze dečka umoril, ker ga je ta presenetil, ko je hotel izvršiti nek vlom. Policija je sedaj Schulzeja prišla in ga izročila sodišču.

Veliki izgrede uslužbencev cestne železnice. V Buffalu v državi New-York v severni Ameriki je prišlo te dni do velikih izgrediv med tamošnjimi uslužbenci cestne železnice. Razgrajati so razbili okrog štiri sto voz, katere so nato zažgali. Ko je prišla na mesto izgrediv policija, so jo razburjeni uslužbenci odgnali z nabitimi samokresi, s katerimi so policiji grozili. Slednjič je moral priti še vojaštvo, ki je celo mesto zasedlo in napravilo mir.

Dvojen umor in samomor vsled lahkovernosti. V Cambridgu na Angleškem se je pripetil te dni zelo žalosten slučaj lahkovernosti. Nekemu tam bivajočemu Madjaru Schulzeju je umrla pred kratkim žena, katero je imel Schule silno rad. Nепrestano je za njo žaloval. Slednjič je prišel na nesrečno misel, da bi se dalo priklicati vsaj duha rajne žene, na kar bi bila združena vsa duševno. To pa se mu ni posrečilo kljub temu, da je klical s pomočjo spiritizma svojo ženo, naj se mu prikaže. Ker je bil ves trud zaman, je Schule iz žalosti umoril svoja dva otroka, na kar si je še sam pogoltnil kroglo v glavo. Ko so poklicali zdravnika in je ta prišel na mesto dvojnega umora in samomora, je mogel konstatirati le smrt Schulejevo in njegovih dveh otrok.

Grozno dejanje obupane matere. Neka delavčeva žena iz Beuthe na je dne 9. aprila t. l. obesila svoje štiri otroke v starosti od dveh do šestih let, na kar se je vrgla sama pod lokomotivo nekega brzovlaka. Kak je bil vzrok tega groznega de-

janja obupane matere, se doslej še ne ve.

Poročnik obsojen vsled grdega ravnanja s podrejenim mu možem. Sodišče v Stettinu je predvčerajšnjem obsodilo privatnega docenta in poročnika v rezervi dr. Böhmerna na tri mesece ječe, ker je mučil njemu podrejenemu možu. Dobro bi bilo, da bi se zgodilo tudi pri nas kaj takega, ker vemo, kako grdo ravnaajo častniki z ubogimi vojaki.

S cijankalijem se zastrupil. 21letni filozof Ovesny se je dne 9. t. m. na Dunaju zastrupil na svojem stanovanju s cijankalijem. Kaj je vzrok samomora mladega študenta, se doslej še ni dognalo.

Sleparski zakonski par. Trgovca s polištvom Stefana Holzmanna in njegovo ženo so te dni zaprli v Szatmarju na Ogrskem radi ponarejanja menic. Ljubeznjivi zakonski par je pognal menice za 200.000 kron. Holzmanna in njegova žena sta prej uživala veliko spoštovanje med tamošnjimi meščani. To pa ju je menda zapeljalo k temu, da sta zavila na krivo pot in si hotela na lahek način pridobiti večjo vsoto denarja, kar pa se jima ni posrečilo, ker so ju še ob pravem času prijeli.

Velik požar. Kakor se iz Opave poroča, je izbruhnil dne 8. aprila t. l. okrog 6. ure zvečer v pivovarni v Stibrovicah ogenj, ki se je hitro razširil in upepelil velik del tovarne. Požarna bramba, ki je takoj prihitela na mesto nesreče, je cele štiri ure naporno delala, da je ogenj pogasila. Škoda se ceni od 50.000 do 60.000 K. Ogenj je nastal vsled tega, ker so se vnele saje v dimniku.

Tri tožbe proti dunajski občini. Te dni so se vložile pri deželnem kot civilnem kodišču na Dunaju tri tožbe proti dunajski občini. Ore tu za zahteve 9.200.000 kron. Prvo tožbo je podalo stavbinsko podjetje Marinelli in Fazzanoni, ki je izvršilo drugi dunajski vodovod. Podjetje zahteva za narasle stroške odškodnino v znesku 1.300.000 K. Drugo tožbo, glasečo se na 2.400.000 K za stroške pri istem vodovodu je podalo stavbinsko podjetje Sykora. Tretjo tožbo sta podali obe stavbinski podjetji skupaj. Zahtevata odškodnino 5.500.000 kron.

Samomor milijonarja. Iz Steinamangerja se poroča, da je izvršil dne 8. aprila t. l. tamošnji večkratni milijonar in veleposelnik Karol pl. Szegedy - Entsch samomor, ki je vzbudil v Steinamangerju veliko senzacijo. Omenjenega dne je obiskal milijonar redakcijo nekega tamošnjega lista. Ko je glavni urednik odšel za trenotek iz sobe, je zgrabil Szegedy browning, ki je ležal na mizi in si je pogoltnil kroglo v glavo.

Velika nesreča v cirkusu. Pri predstavi dresiranih konj v cirkusu Carré v Berlinu se je pripetila dne 8. aprila t. l. velika nesreča. Neki konj se je splašil, vsled česar je padlo več konj v prostor za gledalce. Razume se, da je nastala med gledalci velika panika. Vse je drlo proti izhodu. Pri tem je bilo 30 oseb težko ranjenih.

Ljubljana.

— **Jutri zjutraj izide »Balkanska vojna v karikaturah in pesmih«.** Opozarjamo vse naše čitatelje, da izide »Balkanska vojna« kot »Priloga« sobotne številke »Dneva«. Jutrišnja številka s Prilogo bo stala 26 vinarjev.

— **Lahko rečemo, da bo »Balkanska vojna« dar,** ki se ga bo vsak razveselil. Hoteli smo ustreči svojim naročnikom in čitateljem — zato smo določili tako nizko ceno. Bogato ilustrovano delo na 70 straneh za 20 vin. Upamo, da bodo naši znanci in prijatelji znali to vpoštevati. Naša želja je, da se »Balkanska vojna« razširi po vsem Slovenskem in da ostane med narodom kot spomin na veliki boj balkanskega slovanstva!

— **Navodila: »Balkansko vojno v karikaturah in pesmih« dobi vsak, kdor kupi jutri »Dan«, ki bo stal s prilogo vred 26 vin.** — Jutri prejmejo »Balkansko vojno« po pošti vsi naši naročniki, ki so plačali do meseca junija naročnino. — **Novi naročniki** dobe knjigo zastonj, ako plačajo naročnino naprej. — **Balkansko vojno» dobi vsak, kdor pošlje 30 vin. v znakmah.** Enako dobe zastonj knjigo oni naši naročniki, ki dopošljejo naročnino do meseca junija. Knjigo pošljemo naknadno. — **Ljubljanski naročniki,** ki imajo plačano naročnino do mes. junija, prosimo, da se pri glase v upravnistvu, kjer dobe prilogo brezplačno, ali da to naroče raznašalci. (Ker je priloga obsežna, je nemogoče, da bi jo raznašalci ob enem z listom zjutraj raznesli.) — **Trafike prosimo,** da se ravnaajo po sledečih navodilih. Da ne bo v soboto zamude, jim pošljemo prilogo »Balkanska vojna« že danes zvečer. — **Z današnjo pošiljateljico prejmejo naslovni list,** ki naj ga razobesijo na vid-

nem mestu. Jutri dobe ob enem z listom reklamne tablice. Za prilogo dobe 10%. — **Opozarjamo,** da se sme prodajati priloga po trafikah samo z listom skupaj, in stane jutri skupno 26 vin. List sam se sme prodajati po navadni ceni. Kolikor bo priloga ostala, naj jih nam pošljejo nazaj, ker se bo smela priloga pozneje prodajati samo po knjižarnah. **Opozarjamo,** da vsled obilnih naročil priloga lahko v par dneh poide, zato je najprimernejše, da si jo kupi vsak z jutrišnjim »Dnevom«.

— **Oni naši naročniki,** ki bi slučajno s sobotno številko »Dneva« ne prejeli priloge »Balkanske vojne« — pa imajo pravico dobiti knjigo brezplačno, naj nam nemudoma pišejo, oz. pošljejo zaostalo naročnino, da dobe prilogo zastonj.

— **Obtolemlu nadičelcu Jakobu Dimniku** je dovolil ljubljanski mestni šolski svet dopust do konca letošnjega šolskega leta. Suplirala ga bo volonterka Ana Likozar.

— **Ustanovni občni zbor »Slovanskega kluba«** se včeraj ni mogel vršiti, ker je bil predsednik pripravljalega odbora, gospod ravnatelj Ivan Hribar nujno zadržan. Občni zbor se vrši ob drugi priliki.

— **Okrasite svoja okna s cvetjem in zelenjem!** Občinski svet je sklenil v svoji javni seji dne 8. oktobra 1912, da se rzpiše tudi za leto 1913, nagrade za najlepša, s cvetjem okrašena okna, verande, trgovske portale in pomole. Nagrade pa ne bodo več denarne, nego bodo obstajale iz književnih publikacij v krasotnih izdajah in iz predmetov umetno-obrtnega značaja. Kdor tekmuje za nagrado, se mora mestnemu magistratu sam prijaviti. Posestnikom okusnih cvetličnih dekoracij, ki se k konkurenci ne prigrasijo, a se bodo odlikovali s poseb. bogastvom in okusnostjo cvetličnih barv, pa bode občinski svet priznal priznanice v obliki diplome dvobarvnega tiska in s trobarvno reprodukcijo originalne slike Ljubljane. Da se razvije cvetje na oknih in terasah pravočasno, je treba dovršiti vse predpriprave najkasneje do konca meseca aprila. Cvetlice naj se vsade v dobro vrtno ali gozdno prst ter naj se hranijo v lesenih, ličnopolpleskanih zabojih, ilovnatih ali lončenih posodah, ki imajo potrebne odprtine za odtok vode. Najugodnejše pa proti severu, zahodu ali vzhodu. Čim več solnca in zraka imajo cvetlice, tem bolje uspevajo. V opoldanskih in prvih popoldanskih urah je treba cvetlice pred hudimi solčnimi žarki zasenčiti. Zalivanje naj se vrši vsak dan v mraku in sicer tako, da se listi in stebila obenem umijejo in oproste prahu. Posamezne liste je treba včasih tudi še posebej osušiti in v vodi izkopati. Da se zatre mrčes, naj se operejo cvetlice z milnico ali z vodo, v kateri se je namakal tobak. Nato se morajo cvetlice vselej umiti s čisto vodo. Paziti pa je pri tem, da se prst ne zmoči preveč, sicer začno koreninice gniti. — **Za balkone in terase najprimernejše rastline so:** Plezavke in ovijavke; Cobaca scandeus, zvončasta trtnica z modrimi in lilastimi cvetovi, spočetka zvončaste, kasneje zvezdnate oblike. Raste naglo in doseže višino 18 m; Maurandia Barclayna z modrimi, odolinčastimi cvetji; Humulus lupulus, običajni hmelj, Humulus lupulus aureus, zlato-cvetni hmelj in najlepši Humulus lupulus japonicus, japonski hmelj, ki nosi mnogoštevilne rdečkastobe cvete. Jako ugodne so različne grašice, zlasti dišeči Lathyrus odoratus. Zelo priporočljivi so razni slaki, zlasti škrlatna Ipomoea purpurea, ki poganja cvete najraznobarnejših variant na istem stebelu. Takisto zelo ugodna je divja trta Ampelopsis quinquefolia, ki je vztrajna na vseh prostorih in kapucinska kreša, Tropicum majus. Balkonske rastline, ki so prav dekorativne, a niso plezavke, so zlasti priporočljive sledeče: raznovrstne pelargonije (Geranium), fuksije (ne za južno ležeča okna ugodne), begonije, mačke, nagli, muškati, petunije, verbene, balzamine, astre, levkoje, vrtnarski beluš (špargli), azaleje, kamelije in razne druge cvetlice v lončkih. — Paziti je na slane, ki se včasih pojavljajo še sredi maja, zlasti okoli »treh lednikov«.

— **Na cesti vrgla.** Ko je v sredo dopoldne Turkov hlapec pripeljal k Ljubljani pri jubilejskem mostu materijal in se potem vrnil z vozom nazaj, je vprežena kobilica padla in vrgla čilega zrebička. »Novorojenčka« so zavili v cunj in djali na voz, potem ga pa odpeljali domov. Tudi mater so odvedli v hlev, ko se je nekoliko odpočila. Razumno je, da se je pri tem izrednem prizoru nabrala velika množica radovednega občinstva.

— **Umrl so v Ljubljani:** Marija Silar, občinska uboga, 65 let. — Fran Rudolf Pekljaj, rejenc, 4 dni. — Marija Zima, mestna uboga, 72 let.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes tretji del senzacijske drame »Ljudje med ljudmi«, ki je splošno ugajala. Ostale slike so večinoma narayni,

športni in znanstveni posnetki. Tudi najnovejši Gaumontov tehnik je na sporedu. Jutri največja senzacija sedanosti »Življenje Jezusa«, posneta v celoti na svetih krajih Palestine, v 7 dejanjih. Traja 1 in pol ure.

— **Kegljaški klub »Venček«** pridenja s kegljaškimi večeri v soboto 12. t. m. točno ob 8. uri v gostilni »Drašček«, Bohoričeva ul. 9. Cenjeni gosp. člani se tem potom vabijo, da se polnoštevilno odzovejo temu vabilu. Novo pristopivši člani dobrodošli. — U. Pipp, uradnik električ železnice, t. č. predsednik.

Trst.

Slovenski delavci. pozor! Prejeli smo: V nedeljo, 13. aprila ob 10. uri predpoldne se bo vršil v društvenih prostorih, ul. Tore bianca št. 41. I., občni zbor »Tržaškega podpornega društva«. Na dnevnem redu je med drugim tudi volitev novega odbora.

V zadnjih letih so se vsa starejša društva nekoliko reformirala. Kolikor nam znano, obstoji edino še »Tržaško podporno in bralno društvo« — s staroveškim sistemom. Ni naša naloga, da bi se bavili, kje obstoji krivica, da se ni nič izpreobrnilo. Res je, da obstoji velika krivda na slovenskih delavcih, ki so se premalo brigali za to, da bi imeli v potrebnem socijalno ustanovo, a tudi od ljudi, ki so imeli glavno besedo v društvu, bi bilo pričakovati, da bi kaj več ukrenili v korist slov. delavstvu. Glavni njih namen, oziroma delo je bilo: prirejati veselice in izlete — za socialne reforme pa niso imeli nikdar časa.

V zadnjih letih smo mislili, da bo nastala kaka izprememba, ker je bilo en par energičnih oseb v odboru. A vse zaman. Vedno so se izgovarjali, da bi škodovala vsaka reforma, ali pa, da bi je vlada ne dovolila. (Kakšni konservativci!). In tako tečejo leta, in vse ostaja pri starem. Predno bo mogoče kaj preustroiti, reformirati, bo treba precej dela, truda. A tega se ne sme ustrašiti bodoči odbor, kajti tako vendar ne sme naprej, ker ne odgovarja današnjemu času. Ako hočemo, da se bodo te razmere izboljšale, kar je naša trdna volja, bo najpoprej treba odpraviti — absolutizem. In za navedeno doseči, se nam nudi sedaj zelo lepa prilika. **Potrebno je, da se slov. delavci, člani društva, udeležijo nedeljskega občnega zbora,** da se na njem oglasijo k besedi in marsikaj koristnega predlagajo. Vsakemu je tudi dana svoboda, da odda svojo glasovnico za tiste ljudi, ki bodo res delali, kakor se spodobi. Kar se tiče mnenja od naše strani, mislimo, da se bo dosegel koristen preobrat v društvu le v tem slučaju, ako glasujejo člani za tisto kandidatno listo, ki jo bo predlagal volilni odsek. **Več slovenskih delavcev, članov omenjenega društva.**

— **Godbeni odsek N. D. O.** Odbor godbenega odseka N. D. O. naznanja da se plesni venček ni vršil minulo nedeljo radi slabega vremena; vršil pa se bode prihodnjo nedeljo dne 13. t. m. na vrtu društvene gostilne »Jadrana« pri Sv. Jakobu od 5. do 10. ure zvečer. Ponovno vabi odbor vso plesa željno mladino na polnoštevilno udeležbo. Ker ima godbeni odsek mnogo večjih izdatkov, kakor dohodkov, prosi se tudi od ostalega slovenskega občinstva, da podari kak dar v pokritje stroškov. Imena darovalcev bomo objavili v tem listu prihodnji teden.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Blokada se je začela.

DEMONSTRACIJA MEDNARODNEGA BRODOVJA PROTI ČRNI GORI.

Danes zjutraj se je začela blokada.

Cetinje, 10. aprila. (Iz uradnega črnogorskega vira): Poveljnik mednarodnega brodovja v črnogorskih vodah, viceadmiral angleškega brodovja Burdey, je obvestil guvernerja mesta Bara, da se je danes ob 8. uri zjutraj proglasila mirovna blokada črnogorskega obrežja do izliva Drina.

Z BALKANSKEGA BOJIŠČA.

Turško poročilo.

Carigrad, 10. aprila. Uradno vojno poročilo pravi: Na levem krilu Čataldske linije se je vnel artiljerijski boj. Na drugih točkah se ni zgodilo nič posebnega. Pred Bulatrom je mir. Včeraj je bombardirala grška torpedovka pri Aivali ležeč kraj Ajas Monli; pregnana je od-

Gričar & Mejač, Ljubljana

:: :: Prešernova ulica števil. 9. :: ::

Največja zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. — Konfekcija za dame.

Točna postrežba. Solidne cene.

plula pred Šarmusak-Burun, ki ga je bombardirala, ne da bi napravila kakšno škodo.

Bolgarsko poročilo.

Sofija, 10. aprila. 7. t. m. ob 4. uri jutraj se je približala sovražniška infanterijska kolona našim vrstam, ki so bile v kraju Ksatero. Da bi mogla naše vrste napasti od zadaj je turška kolona zasedla Jalos. Toda naši so sovražnika ustavili. Na to se je posrečilo bolgarskemu bataljonu uničiti turške vrste. Popoldne so korakale bolgarske čete proti Kumburgas, kjer so zagnale sovražniške čete z njihovih pozicij.

GRŠKO BRODOVJE BOMBARDIRA MALOZIJSKO OBAL.

Carigrad, 10. aprila. Grško brodovje je bombardiralo Adsemit, ki leži na malozijski obali.

RUSIJA IN ZAVEZNIKI.

Rusija se izgovarja.

Petrograd, 10. aprila. Ruska vlada je izdala memorandum, kjer slika posamezne faze Skadrskega vprašanja: Srbija je od vseh početkov pristala na avtonomno Albanijo s Skadrom kot glavnim mestom, seveda pod pogojem, da se ji prizna Djakova. Ruska vlada je nešteto krat sprotovale črnogorskemu kralju, da naj spremeni svoje namene. Rusija je bila od začetka že častna in odkritosrečna, kar se tiče balkanskih vprašanj.

SRBIJA IN AVSTRIJA.

Belgrad, 10. aprila. Iz uradnega srbskega vira: Vest, da je ruski poslanik Hartwig interveniral pri srbski vladi, da naj preneha z obleganjem Skadra, ker drugače bo Avstrija zasedla Sandžak, so brez podlage. Tozadevne demarše ni bilo.

MIROVNA POGAJANJA.

Zasedanje finančne komisije.

Pariz, 10. aprila. Finančna komisija, ki se bo pečala s turškim državnim dolgom in balkansko zahtev po vojni odškodnini, se snide 18. t. m. v Parizu.

BOLGARIJA.

Bolgarija v Macedoniji.

Solun, 10. aprila. V onem delu Macedonije, ki jo zaseda Bolgarija, je talsta začela z organizacijo za orožje sposobnega moštva. V ta namen je poslanih v Kseres in Kavalo 32 častnikov in 67 podčastnikov.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 80 vinarjev. Pisemnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Kuharica za vse, se išče k dvem osebam v Raguzi. Vprašati: Prečna ulica 6. I. nad. 277-2

Mesečna soba elegantno meblirana s posebnim vhomom z uporabo kopelji in hrano se takoj odda enemu ali dvema gospodom. Naslov v »Prvi anonimni pisarni«. 264-3

KORESPONDENCA.

Gospod z dobro stalno službo se želi seznaniti s pridno gospodično ali vdovo brez otrok, ki bi imela nekaj premoženja. Cenjene ponudbe pod »Srečna bodočnost 33«, pošto ležeče Ljubljana. Tajnost zjamčena.

Trgovski pomočnik

skladišča se išče.

Tvrda M. Spreitzer, Ljubljana, Vojaška ulica 2.

Carlo Marcuzzi

Trst, via S. Lazzaro 12.

Delavnica kirurških instrumentov, ortopedičnih aparatov, prs, umetnih rok in nog, trebušnih, športnih in bolniških pasov za popek, suspensorjev, mesečnih podvez za dame in vse bolniške potrebščine.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelc 38° C, daje vsak dan nad 30.000 l radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, gostozgodnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in poljsnila daje brezplačno kopališka uprava.

Pozor!

Ne zamudite lepe prilike!

Na prodaj je promet, lep prostor v sredini mesta za stavbenika, dalje velika ogledala za dvorane, rabljeni predmeti za stavbe, kakor: okna, vrata, peči in dr. — Natančneje se poizve pri A. Dergancu, brivcu v hotelu »pri Maliču«.

Krasni moderni kostumi, obleke, moderne jope in plašči, vrhnja krila, raznovrst. bluze, otročje obleke, bele obleke za birmance v največji izberi in dobrega okusa priporoča

Modna trgovina P. Magdič
Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Balkanska vojna

v karikaturah in pesmih.

Izdal »Dan«. Samo 20 vin.

Jutri izide v naši tiskarni zbirka slik in pesmi pod naslovom

Balkanska vojna

v karikaturah in pesmih.

Ta knjiga bo obsegala kratek pregled glavnih dogodkov na Balkanu poleg tega pa slike in pesmi, ki jih je tekom vojne prinesel »Dan« in razni humoristični listi. Za vsakega Slovenca bo to najlepši spomin na balkansko vojno. Določili smo tako nizko ceno, da si jo lahko vsak kupi.

Kupujte, širite in pošiljajte to knjigo po vsem Slovenskem, vsem znancem in prijateljem, kot spomin na balkanski boj.

Pri nakupu »pravega Francka« izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Zavrnite previdno podobne zavoje kot ne »pravi Franck«.

Tovarna v Zagrebu.

Proizvod najboljših sirovin.

gl. im. 122/24677

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.